

Viestintävirasto

Markkinakatsaus

1/2008

Markkinakatsaus 1/2008

Kansainväliset viestintämarkkinat

30.6.2008

Johdanto

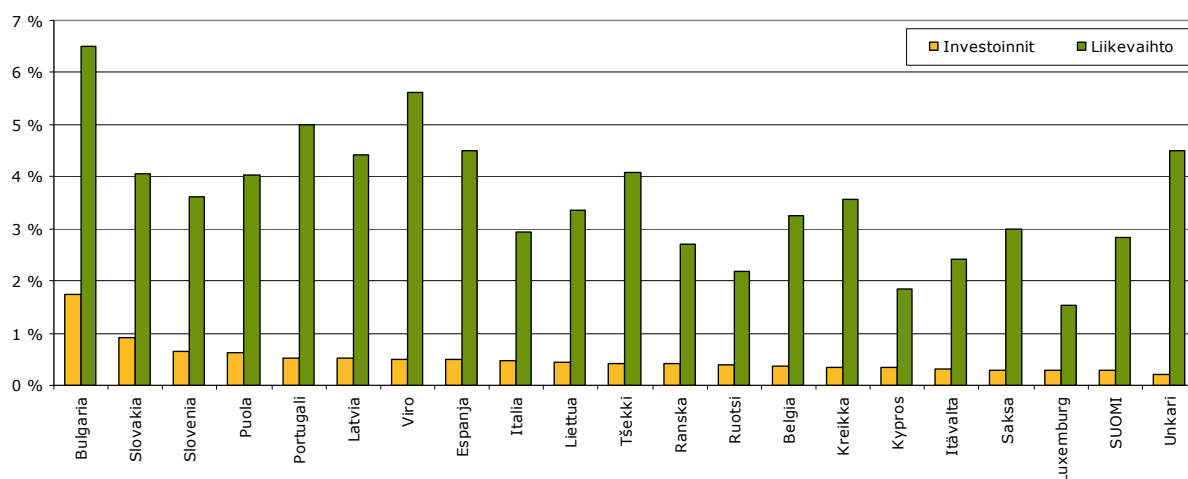
Viestintäviraston markkinakatsaus 1/2008 esittelee kootusti keskeisimpiä kansainvälisiä viestintämarkkinoita kuvaavia tietoja. Julkaisu on ensimmäinen markkinakatsaus, joka keskittyy pelkästään kansainvälisiin viestintämarkkinoihin. Jatkossa kansainvälisiä viestintämarkkinoita koskevia markkinakatsauksia julkaistaan vuosittain. Markkinakatsauksen pääpaino on Euroopan viestintämarkkinoiden tarkastelussa, mutta joitakin tunnuslukuja on vertailtu myös maailmanlaajuisesti. Julkaisussa on kuvattu keskeisiä viestintämarkkinoiden indikaattoreita, hinnoittelua viestintämarkkinoilla sekä kuluttajien käyttäytymistä ja tietoisuutta viestintä- ja media-asioista. Vuosikatsauksen 2007 tapaan markkinakatsauksessa 1/2008 käsitellään perinteisten telemarkkinoita koskevien tietojen lisäksi postipalveluja, televisiopalveluja sekä muita mediamarkkinoita koskevia aihepiirejä.

Markkinakatsaus perustuu Viestintäviraston erilaisista julkisista lähteistä keräämään tietoon. Viestintävirasto on pyrkinyt keräämään ja käyttämään tietoa vain mahdollisimman luotettavista lähteistä. Tietoa viestintämarkkinoiden perusmuuttujista, liittymämääristä ja liikennemääristä on kerätty Euroopan komission julkaisemasta implementointiraportista sekä muilta pohjoismaisilta viestintäviranomaisilta. Viestintämarkkinoita koskevaa hintatietoa on saatu Viestintäviraston kesäkuun 10. päivänä julkaisemasta matkapuhelujen kansainvälisestä hintavertailusta sekä OECD:n julkaisemista hintavertailututkimuksista. Postipalvelujen osalta tiedot on saatu Saksan postilaitoksen ja IPC:n (International Post Corporation) tekemistä tutkimuksista.

Teletuiminta Euroopassa

Teletuimiala muodosti koko EU:n tasolla kolme prosenttia bruttokansantuotteesta vuonna 2006. Samaan aikaan ala käytti investointeihin vajaa kymmenesosan teletuiminnan tuotoista. Investoinneista 40 % oli muiden kuin perinteisten verkko yritysten tekemiä.

Suomi sijoittui vuonna 2006 sekä investointeja että liikevaihtoa tarkasteltaessa hieman EU-keskiarvon alapuolelle.

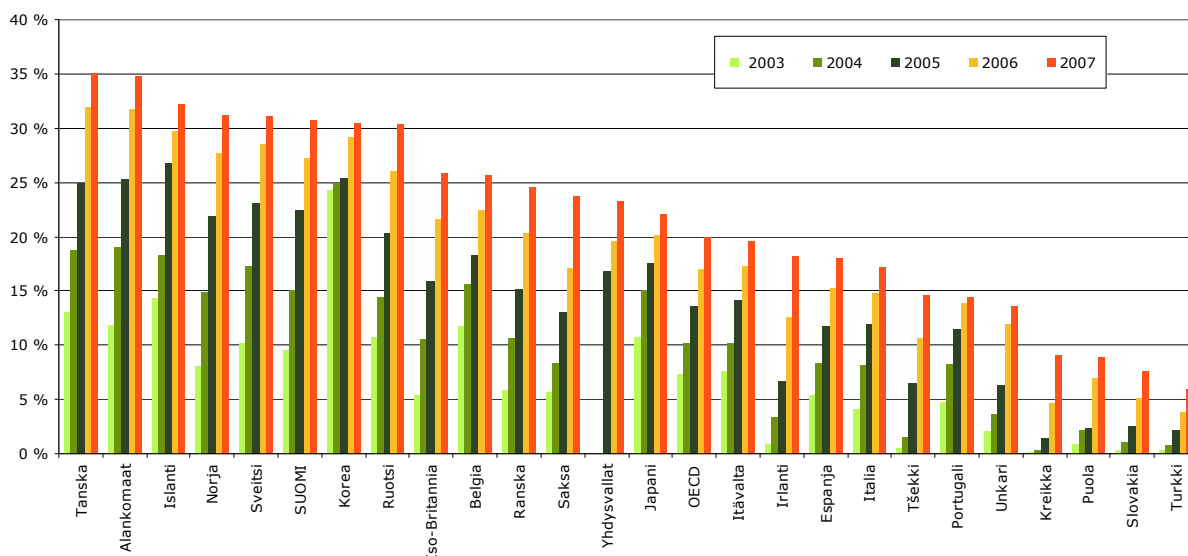

Kuvio 1. Teletuiminnan investoinnit ja liikevaihto bruttokansantuotteesta Euroopassa vuonna 2006. (Lähde: Euroopan komissio)

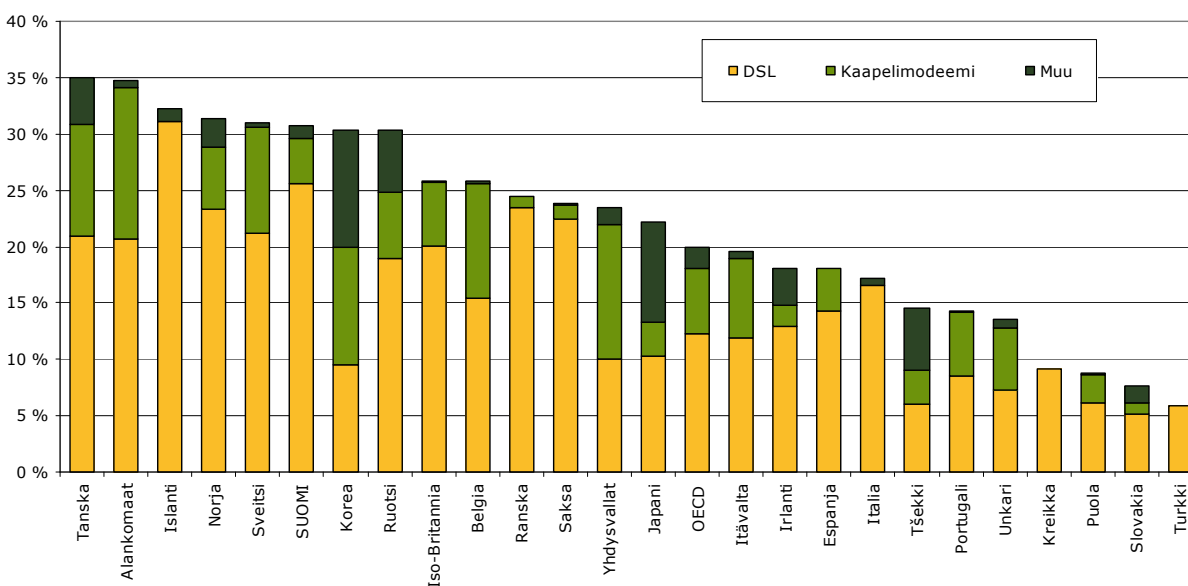
Laajakaistapalvelut

Suomessa oli vuoden 2007 lopussa yli 1,6 miljoonaa kiinteää laajakaistaliittymää. Korkeimmat laajakaistapenetraatiot olivatkin Alankomaiden ohella juuri Pohjoismaissa. Suomessa oli vuonna 2007 sataa asukasta kohden 30,7 laajakaistaliittymää kun vuotta aiemmin vastaava lukumäärä oli 27,2. Vain vajaa viidennes Suomessa olevista liittymistä oli muita kuin

DSL-liittymiä. Suomen DSL-penetraatio olikin Islannin jälkeen vertailun toiseksi korkein. Yhteyksien tukkuhinnat olivat Suomessa EU:n keskiarvoa korkeammat kaikilta osin, joskin alentuneiden asennuskustannusten vuoksi hintataso hieman lähestyi keskiarvoa. Kytkeäntä hinnat olivat silti EU:n korkeimpien tasolla.

Kuvio 2. Laajakaistapenetraation kehitys vuosina 2003–2007. (Lähde: Tilastokeskus)

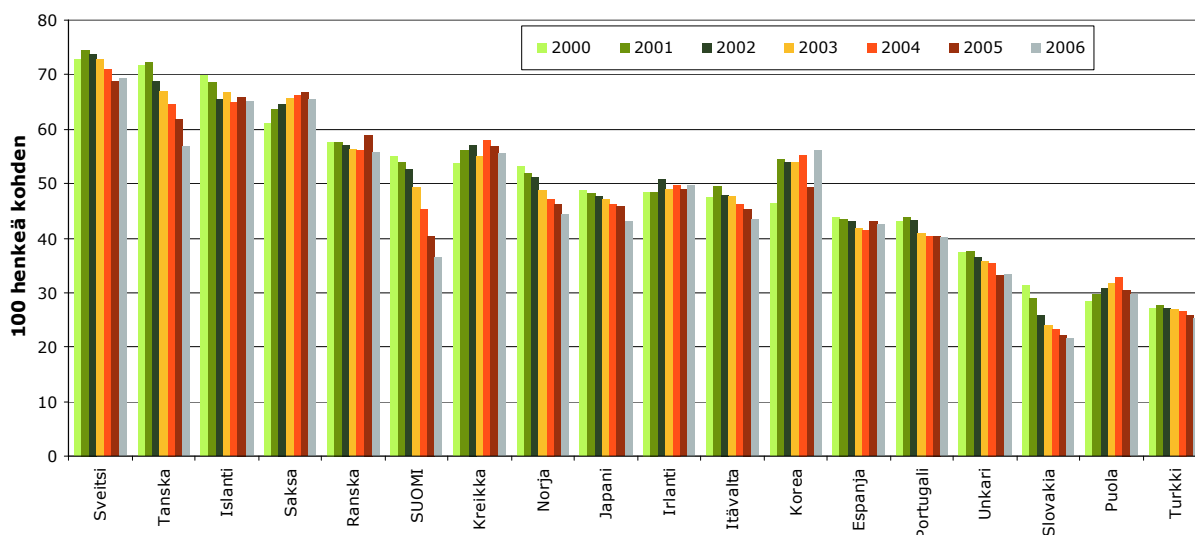

Kuvio 3. Laajakaistapenetraatio ja -tekniikat vuonna 2007. (Lähde: Tilastokeskus)

Kiinteän verkon puhelinpalvelut

Kiinteän verkon puhelinpalveluita tarjoavien yritysten määrä Euroopassa kasvoi yli kymmenyksellä, mutta Suomessa näiden yritysten määrä pysyi 82:ssa. Internet-puhelut mahdollistavia VoIP-palveluita Suomessa tarjosi 32 operaattoria, mitä enemmän toimijoita oli viidessä jäsenmaassa, mukaan lukien Ruotsi ja Tanska. Suomessa puhelinliikenteestä 3 % oli VoIP-liikennettä vuoden 2006 lopussa. Useimmissa maissa suurten toimijoiden, jotka muodostavat yhdessä yli 90 % osuuden markkinasta, määrä oli kasvanut vuodesta 2006.

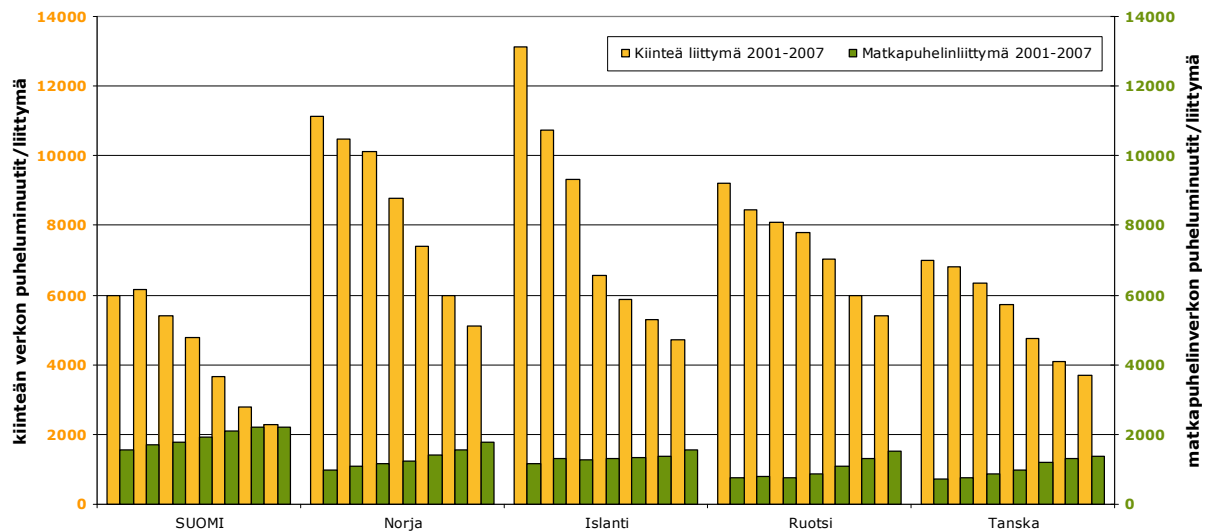
Seitsemässä jäsenmaassa markkinoilta löytyi viisi tai useampia merkittäviä toimijoita, kun Suomessa tällaisia merkittäviä toimijoita oli yhä vain kolme. Heikoin tilanne oli uusissa EU-jäsenmaissa, joissa oli ainoastaan yksi merkittävä kiinteän verkon yritys. Suomessa perinteisten verkkoyritysten keskimääräinen markkinaosuus oli lievässä laskussa vuoteen 2006 ulottuvissa tilastoissa, mutta näiden teleyritysten markkinaosuus oli yhä EU:n keskiarvoa korkeampi.

Kuvio 4. Kiinteiden liittymien määrä 100 asukasta kohden vuosina 2000–2006. (Lähde: OECD)

Kiinteän verkon puhelinliittymien määrä Suomessa sataa asukasta kohden on laskenut vuodesta 2000 nopeasti verrattaessa sitä muissa maissa tapahtuneeseen kehitykseen. Useissa maissa väkilukuun suhteutetut liittymämäärät ovat pysyneet korkealla tasolla ja olleet jopa kasvussa, kun taas Suomessa oli vuonna 2006 enää alle 37 liittymää 100 asukasta kohden. Myös puheluminuutit liittymää kohden laskivat Suomessa siten, että vuoden 2007 lopussa keskimääräisestä matkapuhelinliittymästä soitettiin lähes yhtä monta minuuttia kuin kiinteästä liittymästä. Vaikka kehitys on ollut samansuuntaista myös muissa Pohjoismaissa, oli niissä kiinteän liittymän suhteellinen käyttömäärä vielä moninkertainen mat-

kapuhelimella soitettuihin minuutteihin nähden. Kiinteän puhelinverkon puheluiden hinnoissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2007 aikana. OECD:n hintavertailussa tarkastellaan puhelu hintoja vuosittain syyskuun lopussa. Hintojen yleistrendi on lievästi nouseva. Suomi sijoittui OECD:n hintakoriver-tailun kalleimmaksi kuluttajaluokassa vaikkakin vertailtaessa kiinteitä kuukausimaksuja EU:n tasolla Suomen hintataso jäi selvästi alle keskiarvon eikä käyttökohtainen veloituskaan ollut EU:n korkeimpia etenkin yrityskäytön osalta. Vastoin yleistä eurooppalaista trendiä kiinteiden liittymien kuukausimaksut jopa laskivat Suomessa viimeisen vuoden aikana.

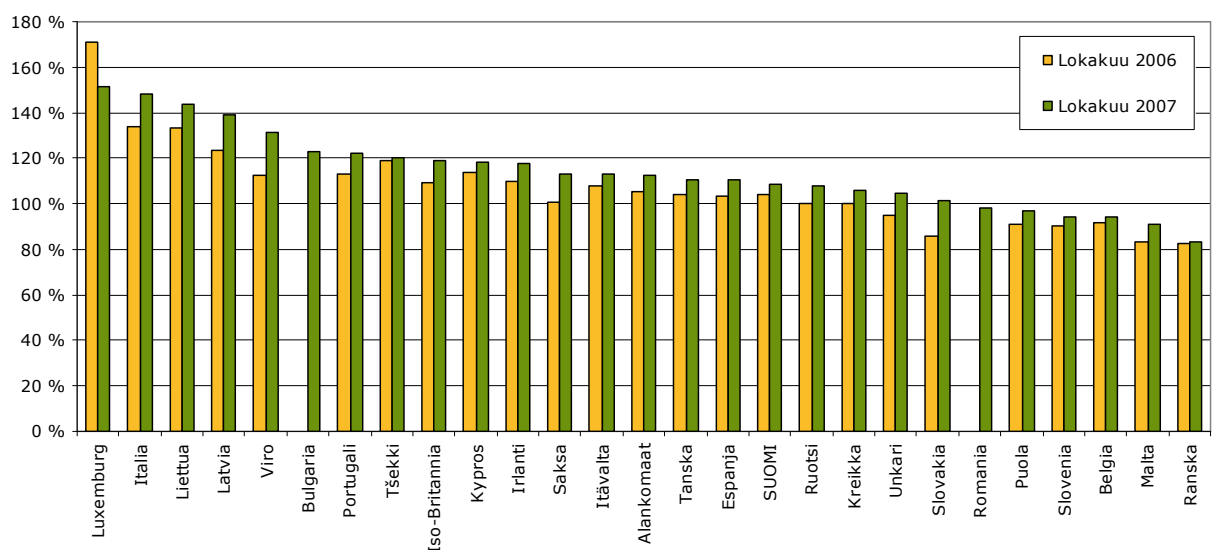

Kuvio 5. Puheluminuutit kiinteässä puhelinverkossa ja matkapuhelinverkossa liittymää kohden. (Lähde: Pohjoismaiden sääntelyviranomaiset: Viestintävirasto, Post- och Telestyrelsen, IT- og Telestyrelsen, Póst- og fjarskiptas-tofnun, Post- og teletilsynet.)

Matkapuhelinpalvelut

Kahdenkymmenen muun jäsenmaan tavoin myös Suomessa matkapuhelinliittymiä oli käytössä enemmän kuin yksi asukasta kohden. EU:n keskimääräinen matkapuhelinliittymien levinneisyys oli vuoden 2007 lokakuussa noussut jo lähes 112 prosenttiin eli runsaat kahdeksan prosenttiyksikköä vuodessa. Suomen ta-

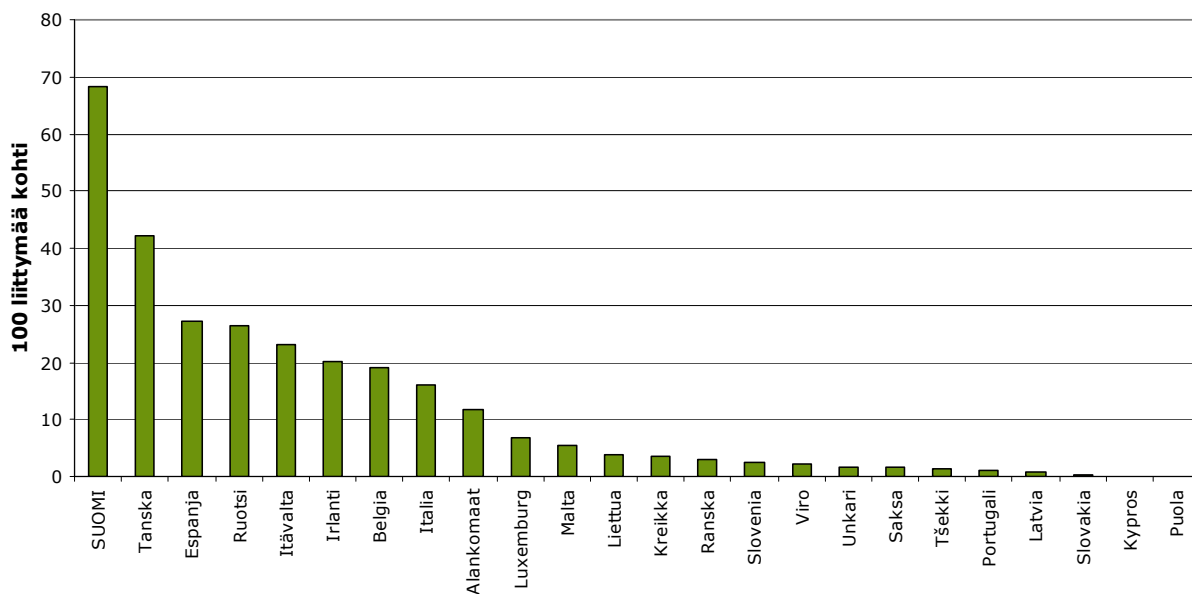
voin valtaosassa jäsenmaita 2G-verkossa toimi kolme ja 3G-verkossa neljä matkapuhelinverkko-operaattoria. Markkinajohtajalla oli kussakin jäsenmaassa hallussaan keskimäärin 39,4 % markkinaosuus, missä ei tapahtunut merkittävää muutosta vuodesta 2006.

Kuvio 6. Matkapuhelinliittymien levinneisyys vuosina 2006–2007. (Lähde: Euroopan komissio)

Numeroiden siirrettävyyden suhteen Suomi oli edelleen selkeä edelläkävijä, sillä vuonna 2002 tai sen jälkeen siirrettyjen numeroiden osuus nousi yli 68 prosenttiin. EU:n keskiarvo jäi 9,3 prosenttiin. Keskimääräinen operaattorien toi-

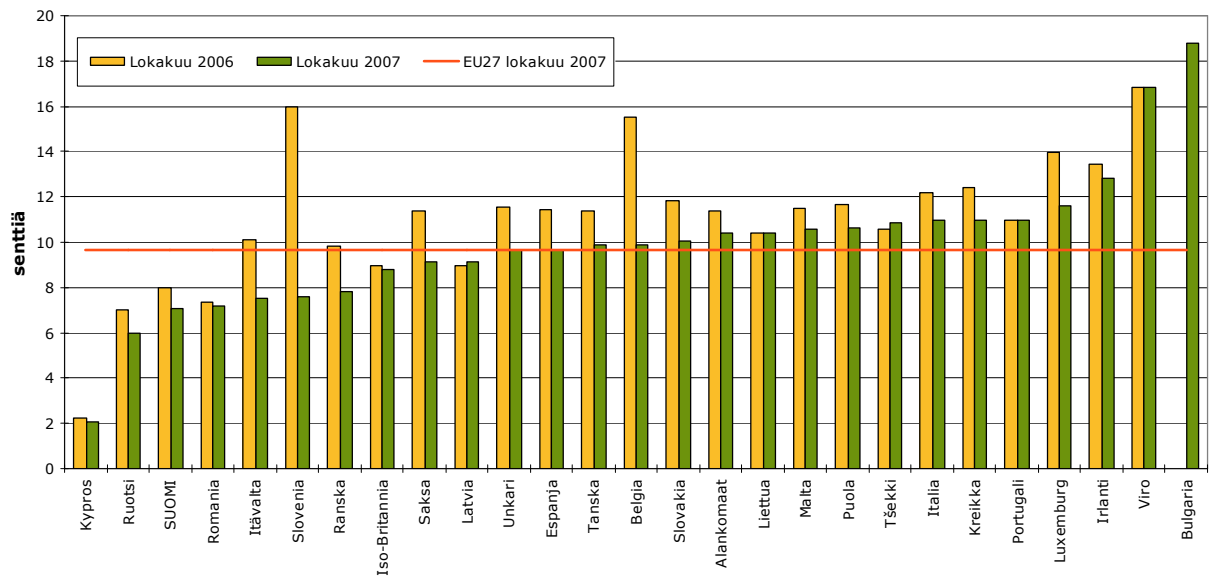
siltaan veloittama liittymän siirtohintana oli Suomessa 9 euroa, mikä oli hieman vähemmän kuin Tanskassa ja Espanjassa, jotka sijoittuivat suhteellisessa siirrettävyydenvertailussa heti Suomen jälkeisille sijoille.

Kuvio 7. Siirrettyjen numeroiden kumulatiivinen osuus 100 liittymää kohden vuosina 2002–2007. (Lähde: Euroopan komissio)

Tukkumarkkinoilla matkapuheluiden terminointihinnat eli matkapuhelinliittymiin laskevan liikenteen tukkukorvaukset halpenivat keskimäärin 12 prosenttia sekä vuoden 2005 että 2006 aikana. EU:n keskimääräinen terminointihinta vuonna 2007 oli 9,67 snt/min, mikä jäi yhä yhdeksän kertaa kalliimmaksi kuin vastaava palvelu kiinteässä verkossa. Suomessa terminointia tarjoavat operaattorit (DNA, Elisa ja

Sonera) sijoittuivat vertailussa edullisimpien teleyritysten joukkoon keskiarvolla 7,07 snt/min hinnan pudottua lähes 90 senttiä vuodesta 2006. Terminointihinnat olivat Suomea edullisempia ainoastaan Ruotsissa ja Kyproksella, kun taas Virossa ja Bulgariassa hinnat olivat yli kaksinkertaiset Suomen tasoon verrattuna.

Kuvio 8. Terminointihinnat matkapuhelinverkossa (kansallinen keskiarvo). (Lähde: Euroopan komissio)

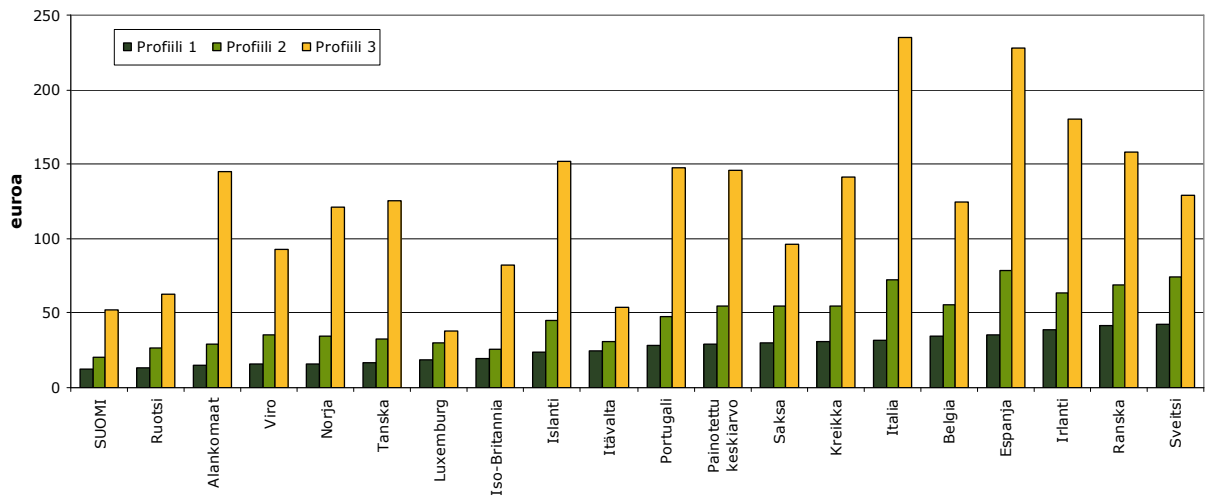
Matkapuheluiden hintataso

Matkaviestinliittymien määrä Euroopassa kasvoi kymmenen prosenttia vuoden 2007 aikana ja keskimääräinen liittymäpenetraatio oli 120 prosenttia eli 1,2 liittymää asukasta kohden. Määrällisesti eniten liittymiä oli Saksassa, noin 93 miljoonaa. 3G-liittymien määrä kasvoi samalla ajanjaksolla noin 60 prosenttia. 3G-liittymiä oli eniten Italiassa, yli 23 miljoonaa. Euroopassa 3G-liittymien osuus kaikista matkaviestinliittymistä on keskimäärin noin 17 prosenttia. Operaattoreiden markkinaosuuksissa Euroopassa ei ole tapahtunut suuria muutoksia. Lähes kaikki operaattorit tarjoavat perinteisten matkaviestinpalvelujen lisäksi myös mobiililaajakaistapalveluja, joiden tarjonnan odotetaan lähivuosina kasvavan voimakkaasti.

Viestintävirasto tutki matkapuheluiden hintatasoa Euroopassa. Tutkimuksen toteutti Pöyry Telecom Oy. Hintavertailututkimuksessa oli mukana 19 Euroopan maata ja siinä laskettiin maakohtaiset hintakorit kolmen erilaisen käyttäjän kulutustottumuksen mukaiselle käyttäjäprofiilille huhtikuussa 2008. Tutkimuksessa oli mukana ainoastaan sopimusliittymät, eli niin sanotut prepaid-liittymät jätettiin tutkimuksen ulkopuolelle. Prepaid-liittymien osuus vaihteli suuresti maiden välillä, Suomen noin 10 prosentista Italian lähes 90 prosenttiin. Hinnat eivät kuitenkaan juuri eronneet liittymätyy-

peissä toisistaan. Monissa Euroopan maissa yleiset kytkeykaupalliittymät eivät myöskään sisällyneet hintavertailuun. Määräaikaisten kytkösopimusten hintoja on vaikea vertailla, koska kuukausimaksuun sisältyy sekä päätelaitte että tietty määrä palveluja. Myös määräaikaisten mobiililaajakaistaliittymien kuukausimaksuun sisältyy usein 3G-modeemi.

Tutkimuksen mukaan Suomessa on kokonaisuudessaan Euroopan edullisimmat matkapuheluiden hinnat. Myös mobiililaajakaistaliittymät ovat Euroopan halvimpia. Maiden väliset hintaerot vaihtelevat eri käyttäjäprofiilien mukaan. Suomi oli halvin maa muilla, paitsi hyvin runsaasti käyttöä sisältävällä profiililla, jossa edullisin oli Luxemburg. Muita kokonaisuutena edullisia maita olivat Suomen lisäksi muut pohjoismaat, Viro, Iso-Britannia ja Alankomaat. Kalleimpia maita olivat Sveitsi, Ranska, Irlanti, Espanja ja Italia. Maiden väliset hintaerot olivat merkittäviä. Vähiten käyttöä sisältävällä käyttäjäprofiililla ero halvimman ja kalleimman maan välillä oli yli kolminkertainen ja eniten käyttöä sisältävällä profiililla jopa yli kuusinkertainen. Suuria maiden välisiä eroja selittää osaltaan erisuuret puhepaketit eri operaattoreilla ja dataliikenteen vaihtelevat hinnoittelutavat.

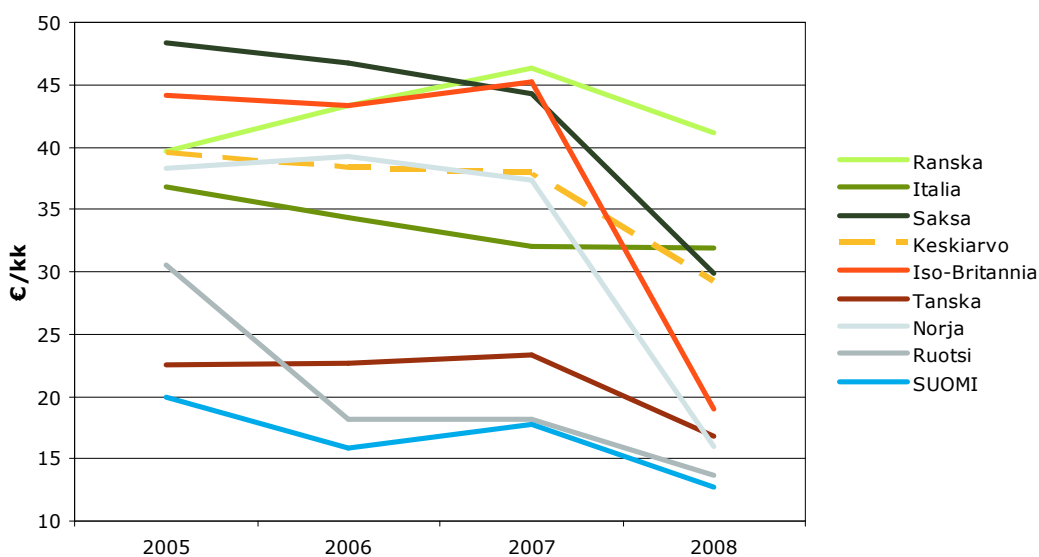

Kuvio 9. Matkapuheluiden maakohtaiset hintakoriarvot.

Vertailtavat käyttäjäprofiilit olivat pääpiirteittäin seuraavanlaiset:

- Profiili 1: 150 min puhelua, 50 kpl tekstiviestejä. (Vähäinen käyttö)
- Profiili 2: 300 min puhelua, 100 kpl tekstiviestejä. (Keskimääräinen käyttö)
- Profiili 3: 1000 min puhelua, 200 kpl tekstiviestejä, 50 Mt datasiirtoa. (Runsaas käyttö)

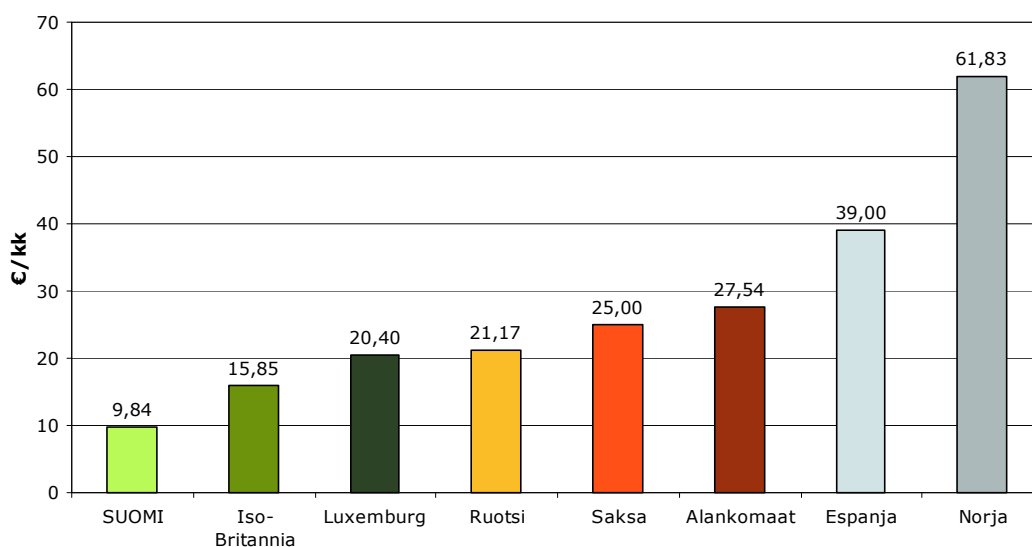
Vähiten käyttöä sisältävää käyttäjäprofiilia vertailtaessa liittymämäärillä painotettu keskimääräinen korihinta Euroopan maissa on laskenut edellisvuodesta 23 prosenttia. Kuten kuviosta 10 näkee, hintojen lasku on kiihtynyt selvästi edellisistä vuosista. Nopeinta lasku on ollut Iso-Britanniassa ja Norjassa, jossa maakohtaisen hintakorin arvo on pudonnut alle puoleen viimeisen vuoden aikana. Ainoastaan neljässä maassa hinnat ovat nousseet, mutta niissäkin nousu on ollut hyvin vähäistä.

Kuvio 10. Matkapuheluiden hintakehitys eräissä Euroopan maissa.

Tiedonsiirron hintoja vertailtiin muodostamalla oma käyttäjäprofiili mobiililaajakaistalle. Profiililla vertailtiin vähintään 384 kbit/s nopeuksia, kiinteän kuukausimaksun liittymiä. Yhtenä vaatimuksena oleva rajoittamaton tiedonsiirto rajasi vertailuista maista pois kolme neljäsosaa. Ainoastaan Suomessa ja Norjassa ei yleisesti ollut käytössä rajoituksia datan määrälle, muissa maissa vähintään osalla operaattoreista

oli jonkinlainen rajoitus. Myös mobiililaajakaistaliittymissä Suomi oli kokonaisuutena halvin, keskimääräisen kuukausihinnan ollessa 9,84 euroa. Kallein maa oli Norja, jossa kuukausimaksut nousevat jopa yli 60 euron. Mobiililaajakaistojen hintojen odotetaan kuitenkin laskevan lähivuosina, koska niiden tarjonta on voimakkaassa kasvussa.

Kuvio 11. Mobiililaajakaistaliittymien maakohtaiset hintakoriarvot.

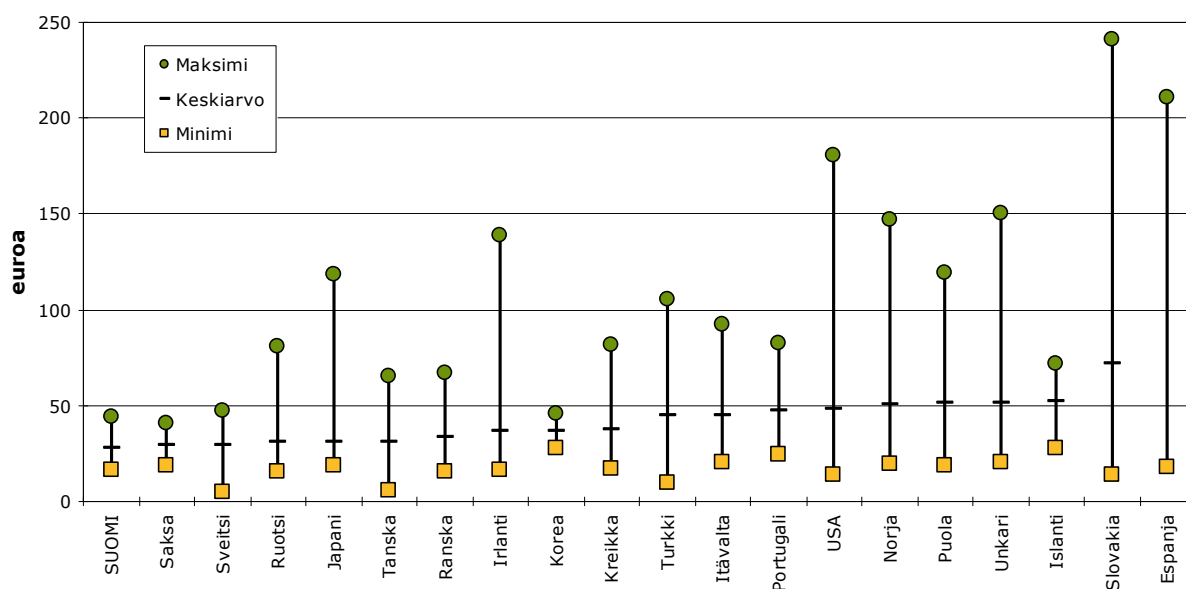
OECD julkaisi vuoden 2007 lopussa tehdyn hintakorivertailun matkapuheluiden hinnoittelusta, johon kustakin maasta valittiin kaksi suurinta operaattoria. TeliaSonera ja Elisa sijoittuivat kussakin käyttäjäluokassa yhdentoista edullisimman operaattorin joukkoon. Erityisesti kahden vähiten käyttöä sisältäneen hintakorin osalta Suomen johtavilta puhelinoperaattoreilta

poimitut hinnat jäivät alle kolmasosaan Saksan ja Iso-Britannian hinnoista. Kaikkien hintakorien keskimääräiset hinnat EU:ssa kehittyivät suotuisasti. Suomen osalta hintakorien arvot tippuivat arvioidun keskitason ja raskaan käytön osalta hieman, mutta kevyen käytön osalta vertailut kustannukset pysyivät lähes samoina.

Laajakaistaliittymien hintataso

OECD tutki lokakuussa 2007 laajakaistaliittymien hintatasoa maailmanlaajuisesti. Tutkimuksessa oli mukana yli 256 kbit/s nopeusiset kiinteät kuukausihinnoitellut laajakaistaliittymät. Hinnat eivät sisältäneet mahdollisia tarjouksia tai käyttöön tarvittavaa modeemia. Vertailuissa ei myöskään huomioitu pidempiaikaisia määräaikaisia liittymäsopimuksia, joiden kuukausihinta oli tavallisesti edullisempi kuin lyhyemmissä sopimuksissa. Määräaikaisten sopimusten suosio vaihtelee maiden välillä, esimerkiksi Koreassa jopa 95 % kaikista liittymistä on pidempiaikaisia määräaikaisia sopimuksia.

Hintavertailututkimuksessa Suomi sijoittui edullisimpien maiden joukkoon ja ostovoimakorjatulla keskiarvohinnalla mitattuna Suomi oli vertailun edullisin maa. Kuviossa 12 näkyy 20 OECD-maan laajakaistojen hintavaihteluväli (Espanjasta ei saatavilla keskiarvohintaa). Hinnat on suhteutettu toisiinsa kunkin maan kuluttajien ostovoiman mukaisesti ja vertailukohdana on Suomen hintataso. Tällöin saadaan vertailukelpoinen tilasto, koska kuluttajien ostovoima on erisuuruinen eri maissa.

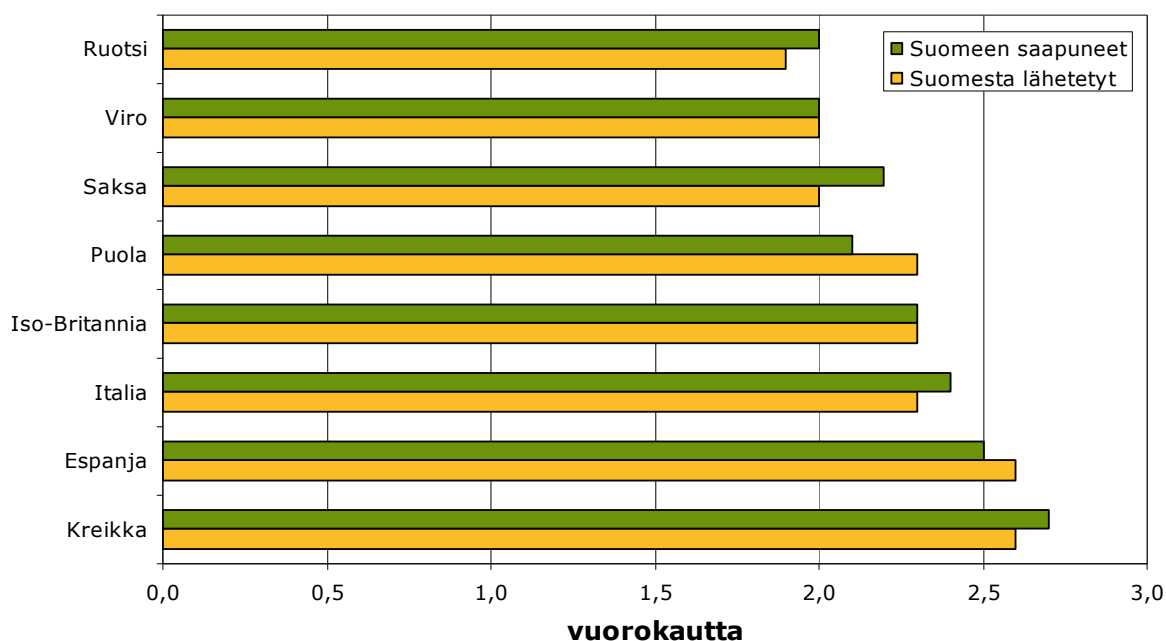
Kuvio 12. Laajakaistahintakorien ostovoimakorjatut arvot eri maissa (lokakuu 2007). (Lähde: OECD Broadband statistics)

Posti- ja Televisiotoiminta

Kirjeen kulkunopeus Euroopassa

Kirjeiden kulkunopeus Euroopan eri maiden välillä pysyi hyvänä vuonna 2007. Kirjeistä 94,1 % saapui vastaanottajalle kolmen päivän sisällä lähetyksestä ja 98,7 % viiden päivän sisällä. Luvut ylittivät EU:n postipalveludirektiivin asettamat tavoitetasot, jotka ovat 85 % kolmen päivän sisällä ja 97 % viiden päivän sisällä. Tavoite ylittyi selvästi, sillä 82,3 % kirjeistä saapui vastaanottajalle jo kahden päivän sisällä 18 EU-maan alueella, joka on paras tulos toistaiseksi. Tulos on lähes kaksinkertaistunut vuoteen 1994 verrattuna, josta lähtien mittauksia on tehty. Alla olevassa kuviossa on esitetty ulkomaankirjeen keskimääräinen kulku-aika Suomen sekä kunkin vertailuun valitun maan välillä.

Tutkimuksen on toteuttanut Research International Ltd, IPC:n toimeksiannosta. Tutkimusta varten on muodostettu tutkimusmaita edustava paneeli, jonka jäsenet lähettävät ja vastaanottavat testikirjeet. Testikirjeet edustavat todellisia postivirtoja kirjeen tyyppin ja koon, postitustavan, maksutavan sekä postitus- ja vastaanottoa paikan suhteen. Vuonna 2007 lähetettiin noin 400 000 todellisia postivirtoja vastaavaa kirjettä yhteensä 29:ssä Euroopan maassa. Tutkimus on tehty ensimmäisen luokan kirjeen kulkunopeutta koskevan EU-standardin määritelmien mukaisesti käyttäen UNEX -palvelunlaadun mittausjärjestelmää.

Kuvio 13. Kirjeen keskimääräinen kulku-aika vuonna 2007. (Lähde: IPC)

Kirjelähetysten hintavertailu

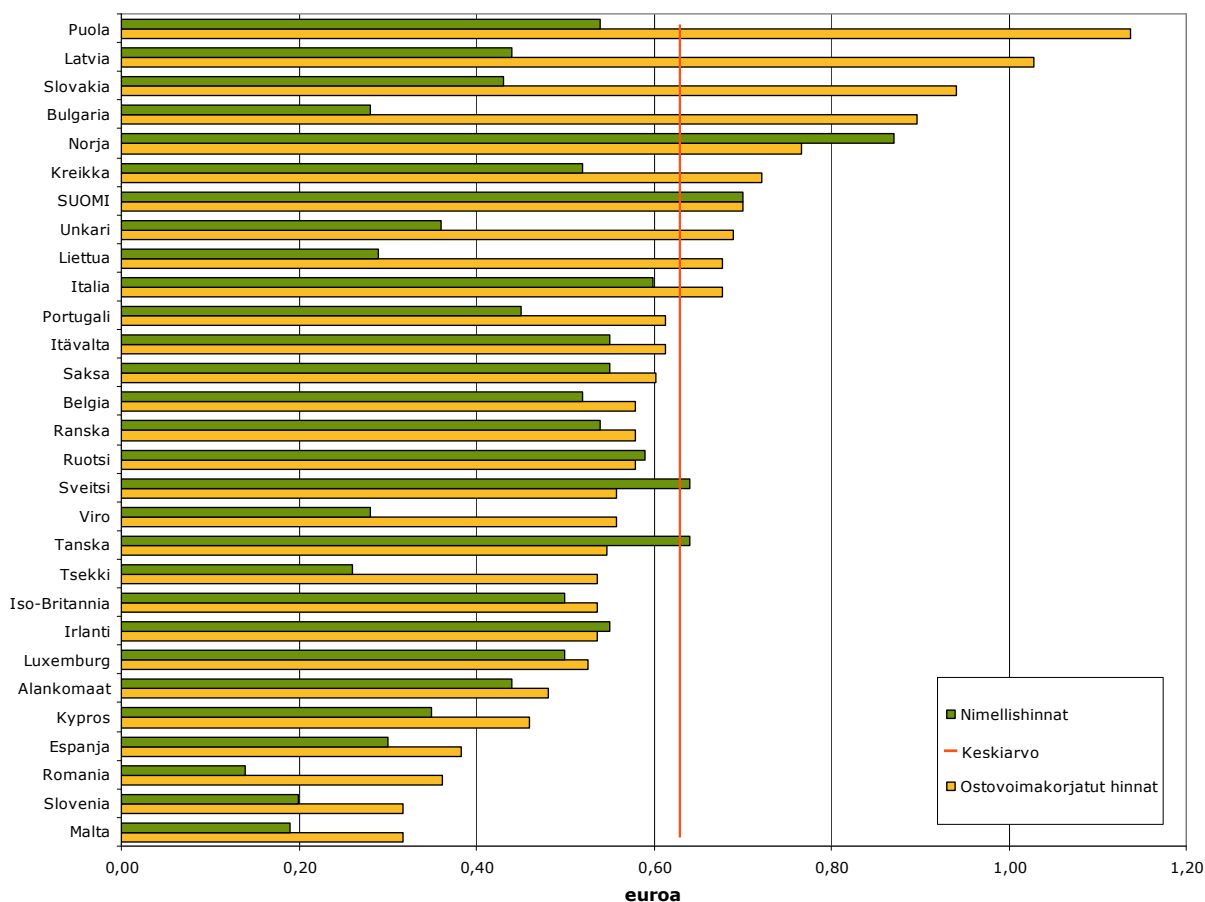
Kuviossa 14 on vertailtu tavallisten kirjelähetysten hintoja Euroopan eri maissa. Hinnossa huomioitu kunkin maan kuluttajien ostovoima käyttäen apuna Eurostatin laskemaa ostovoimaindeksia, jonka avulla eri maiden hinnat saadaan vertailukelpoisiksi keskenään. Saksan

postilaitoksen tekemässä hintavertailututkimuksessa olivat mukana kaikki nykyiset EU-maat, sekä Sveitsi ja Norja. Hintoja vertailtiin maan sisäisten 1. luokan kirjelähetysten osalta, joilla tarkoitetaan lähetyksiä, jotka ovat pääsääntöisesti perillä seuraavana työpäivänä

(D+1). Noin kaksi kolmasosaa kuluttajien lähettämästä kirjepostista kuuluu kyseiseen luokkaan. Hinnat on kuviossa suhteutettu Suomen hintatasoon ja ne sisältävät mahdollisen arvonlisäveron.

Kuviosta 14 nähdään, että vaikka joissakin Itä-Euroopan maissa nimellinen hintataso oli ma-

tala, hinnat olivat kuitenkin kuluttajien ostovoimaan suhteutettuna kalliita. Puolassa oli Euroopan kalleimmat ostovoimakorjatut kirjelmaksujen hinnat ja halvimmat löytyivät Maltalta ja Sloveniasta. Suomen hintataso oli hieman Euroopan keskitason yläpuolella.

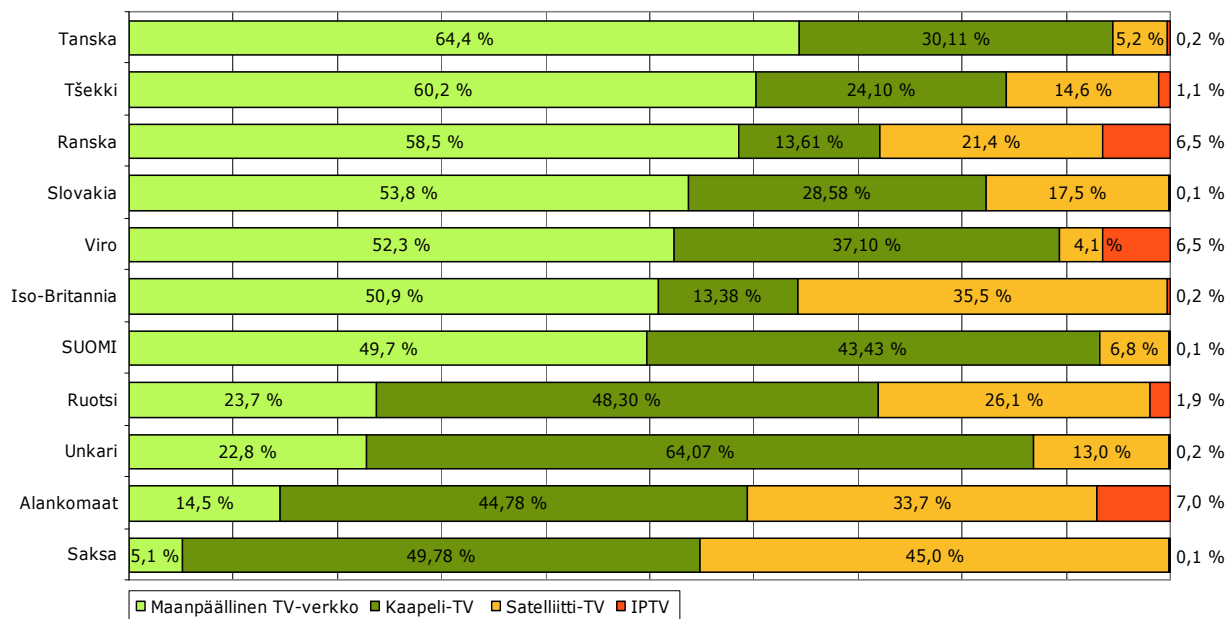

Kuvio 14. 1. luokan kirjelähetyksen hinta suhteutettuna kuluttajien ostovoimaan vuonna 2006. (Lähde: Deutsche Post 2007)

Televisiotoiminta

Televioliähetyksiä vastaanotetaan Euroopassa maanpäällisen antenniverkon, kaapelitelevisioverkon, satelliittien sekä IPTV-verkon kautta. Vastaanottotavat vaihtelevat maittain (kuvio 15). Luvut sisältävät sekä analogiset että digitaaliset lähetykset. Maanpäällisen TV-verkon välityksellä ohjelmia ensisijaisesti vastaanotetaan Tanskassa, Tsekin tasavallassa, Ranskassa, Slovakiassa, Virossa, Iso-Britanniassa ja Suomessa. Kaapelitelevisioverkko on yleisin vastaanottotekniikka Unkarissa, Ruotsissa, Saksassa ja Hollannissa. Satelliittivastaanoton

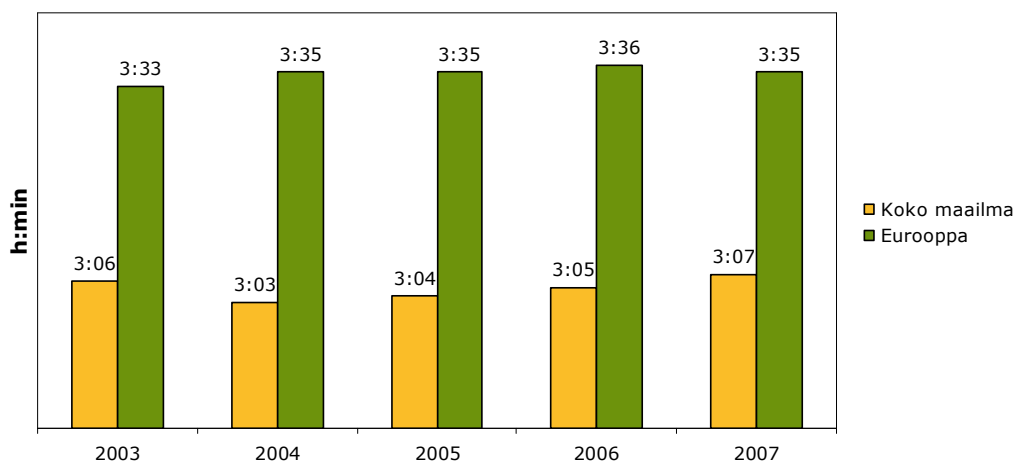
suosio on suuri Saksassa ja Iso-Britanniassa, mutta missään tarkastelussa mukana olevista maista se ei ole yleisin vastaanottotekniikka. Vähitellen myös internetin kautta toimiva IPTV yleistyy. Euroopassa määrällisesti eniten IPTV:n käyttäjiä on Ranskassa. Myös esimerkiksi Virossa ja Alankomaissa IPTV:n suhteellinen osuus on jo merkittävä. Useimmissa maissa IPTV:n käyttö on kuitenkin toistaiseksi hyvin vähäistä, mutta nopeiden internet-yhteyksien yleistyessä myös IPTV:n odotetaan yleistyvän.

Kuvio 15. TV:n vastaanottotapojen suhteellinen osuus eri Euroopan maissa. (Lähde: Euroopan komissio)

Maailmanlaajuisesti television katselu kasvoi edellisvuodesta ajallisesti keskimäärin kahdella minuutilla. Päivittäinen katseluaika henkilöä kohden oli 187 minuuttia vuonna 2007. Euroopassa televisiota katsotaan maailmanlaajuisesta keskiarvoa enemmän. Euroopassa television katselu hieman väheni ollen 215 minuuttia

henkilöä kohden. Laskua edellisvuodesta oli yksi minuutti. Viime vuosien kehityksessä on nähtävissä suuntaus ylöspäin, globaalisti television katselu on lisääntymässä. Euroopassa kehitys on tasaantunut eikä suuria muutoksia katseluaajoissa viime vuosina ole tapahtunut.

Kuvio 16. TV:n katseluaika maailmanlaajuisesti ja Euroopassa vuonna 2007. (Lähde: Eurodata TV Worldwide)

Siirtyminen analogisista tv-lähetysistä digitaalisiin eteni Euroopassa. Suomen lisäksi Andorra ja Ruotsi siirtyivät vuonna 2007 kokonaan digitaalisiin tv-lähetysiin maanpäällises-

sä verkossa ja samalla antenniverkon analogiset lähetykset lopetettiin. Useimmissa Euroopan maissa analogiset lähetykset jatkuvat kuitenkin kaapeliverkossa. Vuoden 2007 lopussa

hieman yli puolet länsieurooppalaisista kotitalouksista vastaanotti TV-lähetykset digitaalisina. Koko maassa kerralla tapahtuvaa siirtymistä yleisempi tapa on vaiheittainen, useiden vuosien aikana eri alueilla eri aikaan tapahtuva digisiirtymä.

Maiden väliset siirtymisaikataulut poikkeavat suuresti toisistaan, mutta EU:n tavoitteena on, että digisiirtymä olisi EU-maissa valmis vuoden 2012 loppuun mennessä.

HD- eli teräväpiirtotekniikka jatkoi yleistymistään. Noin 15 prosentilla länsieurooppalaisista kotitalouksista oli HD-valmis televisiovastaanotin vuonna 2007 ja osuuden on arvioitu nousevan 70 prosenttiin vuoteen 2010 mennessä. Kuitenkin vain muutama prosentti kotitalouksista vastaanotti HD-tasoisista televisiolähetystä. HDTV-lähetysten arvioidaan vielä vuonna 2010 tavoittavan ainoastaan 10 prosenttia kotitalouksista, joten televisiolähetysten teknisen laadun nostaminen vastaanottimien mahdollistamalle tasolle on lähivuosien haaste. Nykyisin HDTV-lähetyksiä on mahdollista vastaanottaa kaapeliverkon, satelliittien tai internet-yhteyden avulla. Siirtymisaikataulu antenniverkon HDTV-lähetyksiin on pääosin vasta suunnitteluasteella. Iso-Britanniassa BBC aikoo aloittaa lähetykset heti vuoden 2009 aikana, kunhan tarvittava DVB-T2 -tekniikka on riittävän kypsä.

Suomessa Yleisradio suunnittelee aloittavansa koelähetykset jo kesällä 2008, mutta varsinaiset lähetykset vasta vuonna 2016.

Euroopan komissio julkisti heinäkuussa 2007 strategiansa mobiili-tv:n käyttöönoton edistämiseksi. Siinä komissio kehoitti jäsenvaltioita ja teollisuutta helpottamaan ja vauhdittamaan mobiili-tv:n käyttöönottoa kaikkialla Euroopassa ja käyttämään DVB-H:ta mobiili-tv:n yhteisenä eurooppalaisena standardina. Maaliskuussa 2008 DVB-H lisättiin EU:n viralliseen standardiluetteloon, joka velvoittaa jäsenvaltioita edistämään standardin käyttöä. Toistaiseksi mobiili-tv on ollut eri maissa pääosin koekäytössä, ainoastaan Italiassa toiminta on ollut kaupallista. Vaikka lähetysten saatavuus on kohtuullisen hyvä, kuluttajat eivät ole kiinnostuneet mobiili-tv:stä, koska päätelaitteita on tarjolla hyvin suppea valikoima. Esimerkiksi Suomessa lähetysten peittoalueella asuu 40 % maan väestöstä, mutta käyttäjiä on arvioiden mukaan vain muutamia tuhansia ja sisältötarjonta on vähäistä. Suomen ohella Itävalta, Ranska, Sveitsi ja Espanja valmistelevat toiminnan laajentamista ja vuoden 2008 aikana kiinnostuksen mobiilia tv-katselua kohtaan uskotaan kasvavan jalkapallon EM-kisojen ja olympialaisten vauhdittamina.

MEDIALUKUTAITO

Eryteisesti uusien mediapalvelujen ja verkkomedian kehityksen myötä medialukutaidon merkitys on viime aikoina selvästi vahvistunut myös audiovisuaalisten mediapalvelujen ja verkkomedian sääntelyn yhteydessä. Yleisesti medialukutaidon katsotaan koostuvan neljästä elementistä, jotka ovat 1) mahdollisuus käyttää mediaa, 2) kyky analysoida sisältöä, 3) kyky arvottaa sisältöä ja 4) kyky luoda sisältöä. Eurooppalaisten media-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen EPRA:n (European Platform of Regulatory Authorities) selvityksen mukaan medialukutaitoa pyritään edistämään hyvin erilaisin keinoin. Lakiin se on kirjattu vain muutamissa EU:n jäsenvaltioissa, mutta useimmat sääntelyviranomaiset kertovat tukevansa vapaaehtoisesti konkreettisia toimia, joilla on tarkoitus parantaa medialukutaitoa. Selvityksessä käytetyillä kriteereillä arvioituna Suomi sijoittui vähemmän aktiivisten maiden joukkoon.